

**HEALTH RISKS FROM INFECTIOUS WASTE AMONG
HOSPITAL PERSONNEL : A CASE STUDY
OF QUEEN SIRIKIT HOSPITAL**

PORNPIMOL KOOBPATACHAK

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE
(ENVIRONMENT PLANNING FOR COMMUNITY
AND RURAL DEVELOPMENT)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY
2006**

**ISBN 974-04-7178-1
COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY**

ความเสี่ยงต่อสุขภาพจากมูลฝอยติดเชื้อของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาล : กรณีศึกษา
โรงพยาบาลสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ (HEALTH RISKS FROM INFECTIOUS WASTE
AMONG HOSPITAL PERSONNEL : A CASE STUDY OF QUEEN SIRIKIT HOSPITAL.)

พรพิมล คุปต์จักร 4637491 ENRD/M

วท.ม. (การวางแผนสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาชุมชนและชนบท)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : เกษม กุลประดิษฐ์ M.Sc., สมพงษ์ ชงไชย Ph.D.,
สมศรี ดาวฉาย M.Sc, วลัยรัตน์ ตันทประศาสน์ Ph.D.

บทคัดย่อ

มูลฝอยติดเชื้อในโรงพยาบาลมีผลกระทบต่อสุขภาพของบุคคลผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับมูลฝอยติดเชื้อและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากต้องทำงานเกี่ยวข้องกับมูลฝอยติดเชื้อเป็นประจำทุกวัน จึงนับเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความเสี่ยงต่อการได้รับเชื้อจากมูลฝอยติดเชื้อมากที่สุด ดังนั้นจึงได้ศึกษาวิจัย ในเรื่องของ ความเสี่ยงต่อสุขภาพจากมูลฝอยติดเชื้อของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาล กรณีศึกษาโรงพยาบาลสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ ซึ่งศึกษาในประเด็นต่าง ๆ คือ 1) ปัจจัยส่วนบุคคล 2) ปัจจัยกระตุ้น 3) ปัจจัยด้านนโยบาย 4) แบบประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพ โดยศึกษาในกลุ่มผู้บริหาร กลุ่มผู้ปฏิบัติ และกลุ่มผู้เก็บขนและกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ รวมทั้งสิ้น 135 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1)แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง 2) แบบสอบถาม 3)แบบสังเกตแบบมีโครงสร้าง 4)แบบสำรวจ 5) แบบประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ร้อยละ ค่าเฉลี่ย เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาและแปลผลการศึกษา

ผลการศึกษาพบว่า พบว่าอัตรามูลฝอยติดเชื้อจากแผนกที่ไม่มีเตียงบริการ เท่ากับ 0.01 กิโลกรัม/คน/วัน และ อัตรามูลฝอยติดเชื้อของแผนกที่มีเตียงบริการ เท่ากับ 0.16 กิโลกรัม/เตียง/วัน ซึ่งปริมาณมูลฝอยรวมตลอดช่วงที่ทำการศึกษา คือ 589.1 กิโลกรัม โดยหอผู้ป่วยศัลยกรรมเป็นแหล่งที่มีปริมาณมูลฝอยติดเชื้อมากที่สุดถึง 135.1 กิโลกรัม (คิดเป็นร้อยละ 22.93 เมื่อเทียบกับแหล่งอื่น) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นมูลฝอยติดเชื้อประเภทวัสดุที่ให้บริการทางการแพทย์ เช่น สำลี ผ้าก๊อซ รองลงมา คือ ของมีคม

ผลการศึกษาจากปัจจัยความเสี่ยงทั้ง 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยกระตุ้นและปัจจัยทางค่านโยบาย พบว่า ระดับการศึกษาของกลุ่มผู้เก็บขนเท่านั้นที่มีผลต่อความเสี่ยงต่อสุขภาพ

ผลจากแบบประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพ พบว่าบุคลากรกลุ่มผู้ปฏิบัติมีความเสี่ยงต่อสุขภาพอยู่ในระดับ 3 และบุคลากรกลุ่มผู้เก็บขนและกำจัดมูลฝอยติดเชื้อมีความเสี่ยงต่อสุขภาพอยู่ในระดับ 2 ซึ่งทางผู้วิจัยได้แนวทางในการลดความเสี่ยงออกเป็น 2 แนวทาง คือแนวทางการปรับปรุงและแนวทางการปรับเปลี่ยน ทั้งนี้ โดยยึดแนวทางของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขเป็นหลัก

**HEALTH RISKS FROM INFECTIOUS WASTE AMONG HOSPITAL PERSONNEL :
A CASE STUDY OF QUEEN SIRIKIT HOSPITAL.**

PORNPIMOL KOOBPATACHAK 4637491 ENRD/M

**M.Sc.(ENVIRONMENT PLANNING FOR COMMUNITY AND RURAL
DEVELOPMENT)**

**THESIS ADVISORS: KASEM KULPRADIT, M.Sc., SOMPONG THONGCHAI,
Ph.D., SOMSRI DAOCHAI, M.Sc., WALAIRUT TUNTAPRASART, Ph.D.**

ABSTRACT

Hospital infectious waste create health effects among concerned persons whose duties involve handling infectious waste. Since they were exposed to infectious waste on a daily basis. This particular group had a high risk of being infected by infectious waste. This research study was conducted to study health risks among the personnel of Queen Sirikit Hospital in regard to various factors:

i) characteristics ii) motivation iii) policies and iv) health risk assessments. These personnel comprised 135 persons selected from a group of administrators, practitioners, infectious waste collectors and disposalist. The research tools consisted of: i) structured in-depth interviews ii) questionnaires iii) observation iv) surveys v) health risk assessment. Data were analyzed by descriptive statistics, percentage and mean .

The results of the study indicated that the rate of infectious waste from the non-admission department to 0.01 kilograms/person/day and the rate of infectious waste from the admission department was 0.16 kilograms/person/day. Total infectious waste during the study was 589.1 kilogram with the most infectious waste from the surgery department was 135.1 kilograms (22.93 % of the total). Most infectious waste contained medical supplies such as cotton balls and gauze, followed by sharp objects.

The results of the study in regard to characteristics, motivation and policy factors revealed that only the educational level of infectious waste collectors affected health risks.

The result of health risks assessment suggested that the group of practitioners had health risks at level 3 and the groups of waste collectors and disposal had health risks at level 2. It recommended that the risk of infectious waste may be reduced by improving the system of dealing with infectious waste based on guidelines of Health Department, Ministry of Public Health ,Thailand.

**KEY WORDS: RISKS HEALTH/ INFECTIOUS WASTE/
HOSPITAL PERSONNEL**

141 P. ISBN 974-04-7178-1